

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat de către Ministerul Justiției, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare - CSM).

Prin Hotărîrea CSM nr. 1039/34 din 23 decembrie 2014 a fost aprobat Statul de personal al CSM pentru anul 2015. În conformitate cu prevederile art. 67 din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Statul de personal al CSM pentru anul 2015 a fost remis Cancelariei de Stat pentru avizare. Drept urmare, Cancelaria de Stat a atenționat asupra necesității de a modifica cadrul normativ ce reglementează funcțiile și modul de salarizare al membrilor CSM-ului, aceleași obiecții fiind invocate și în anul curent.

I. Salarizarea membrilor CSM

Conform art. 3 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, CSM este format din 3 membri de drept, 6 judecători și 3 profesori de drept titulari.

Legea nr. 153 din 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a expus art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM în următoarea redacție: „(2) *Din contul bugetului Consiliului Superior al Magistraturii, membrii detașați sînt salarizați în mărimea stabilită la art. 24¹ din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, iar membrii Consiliului din rîndul profesorilor de drept titulari primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul membrilor Consiliului din rîndul judecătorilor, cu excepția persoanei alese în calitate de președinte al Consiliului.*”

Aceeași lege a expus art. 24¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului în următoarea redacție: „(4) *În cazul detașării judecătorului în Consiliul Superior al Magistraturii, salariul acestuia se stabilește la nivelul salariului judecătorului Curții Supreme de Justiție. [...]*”

În acest fel, în 2012 a fost asigurată concordanța între prevederile Legii cu privire la CSM și ale Legii cu privire la statutul judecătorului.

Ulterior, Parlamentul a adoptat Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, care la art. 8 alin. (4) prevede că „*judecătorul detașat în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului își păstrează salariul de funcție stabilit pentru funcția din care a fost detașat.*”

Astfel, la momentul de față sînt în vigoare norme din diferite legi, adoptate la diferite etape, care se contrazic, deoarece conform prevederilor unei legi, toți membrii-judecători ai CSM-ului trebuie să primească salariul de judecător la CSJ, iar potrivit prevederilor celeilalte legi, salariul membrilor-judecători diferă în dependență de salariul primit de judecătorul respectiv pînă la detașare.

În aceste circumstanțe, a devenit dificilă și stabilirea mărimii salariului membrilor CSM-ului selectați din rîndul profesorilor de drept titulari, deoarece a devenit imposibilă raportarea indemnizației primite de către aceștia la salariul de judecător la CSJ. Or, Legea cu privire la salarizarea judecătorilor prevede două nivele pentru calcularea acestui salariu, în dependență de vechimea în muncă în funcția de judecător.

II. Salarizarea inspectorilor-judecători

Conform Legii cu privire la CSM, inspecția judiciară este formată din 5 inspectori-judecători, unul dintre care este desemnat în calitate de inspector-judecător principal. La aceste funcții poate candida orice persoană licențiată în drept, cu o vechime în muncă în specialitate juridică de cel puțin 7 ani, care întrunește condițiile stabilite la art. 7¹ alin. (3) din Legea cu privire la CSM.

Astfel, la momentul de față din Inspecția judiciară fac parte: 2 judecători detașați, 2

judecători în demisie și 1 specialist din afara sistemului judecătoresc.

Referitor la salarizarea acestora, Legea nr. 153 din 2012 a expus art. 24¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului în următoarea redacție: „[...] În cazul *detașării judecătorului în Inspekția judiciară, în cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii sau în cadrul Institutului Național al Justiției, acestuia i se menține salariul mediu anterior pentru întreaga perioadă de activitate.*”

Ulterior, Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, a stabilit regula generală, valabilă pentru orice judecător detașat: „*judecătorul detașat în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului își păstrează salariul de funcție stabilit pentru funcția din care a fost detașat.*”

Trebuie să menționăm că există încă o normă referitoare la salarizarea inspectorilor-judecători, introdusă prin Art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii : „*Inspectorii-judecători sînt salarizați la nivelul stabilit pentru judecătorii de la curțile de apel în Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.*”

Astfel, în partea ce ține de salarizarea inspectorilor-judecători, în legislație de asemenea există prevederi care se contrazic și care lasă loc pentru interpretări eronate.

Atragem atenția asupra faptului, că actualele reglementări nu fac față următoarelor probleme:

–aplicarea normei din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 este practic imposibilă, deoarece odată cu adoptarea Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, din Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar au fost excluse normele referitoare la judecători. Suplimentar, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 328 din 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor, norma menționată a fost abrogată tacit¹.

–este inechitabilă salarizarea unui inspector judecător, detașat din Curtea Supremă de Justiție, la nivelul salariului unui judecător din Curtea de apel.

–nu este reglementat modul în care ar trebui să se calculeze salariul inspectorilor-judecători, care nu sunt detașați din rîndurile judecătorilor.

–nu există nici o diferență între salarizarea inspectorului-judecător principal și salarizarea inspectorilor-judecători, fapt incorect din perspectiva atribuțiilor și responsabilităților acestor funcții.

Scopul principal al prezentului proiect de lege constă în crearea unui cadru legal uniformizat referitor la salarizarea atât a judecătorilor detașați în CSM și Inspekția judiciară, cît și a membrilor non-judecători, precum și excluderea normelor contradictorii și a lacunelor existente în legislația din domeniu.

De asemenea, promovarea prezentului proiect va contribui la diminuarea cazurilor de interpretare eronată și aplicare neconformă a legislației, precum și aducerea cadrului normativ în concordanță cu Legea privind salarizarea judecătorilor.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. Salarizarea judecătorilor detașați

Potrivit politicilor din domeniul salarizării, normele ce reglementează modul salarizării reprezentanților unui anumit domeniu trebuie să fie concentrate în același act normativ.

Astfel, reieșind din faptul că Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor reprezintă legea-cadru în domeniu, care **reglementează inclusiv și modul de salarizare a judecătorilor detașați** (în CSM, în Inspekția judiciară, în secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii sau în cadrul Institutului Național al Justiției), este strict necesară excluderea din alte acte normative a prevederilor referitoare la acest subiect.

În acest context, este necesară:

¹ Abrogarea tacită sau implicită are loc atunci cînd noul act normativ nu abrogă în mod expres actele normative anterioare, dar reglementează în alt fel aceleași raporturi sociale.

- abrogarea art. 24¹ alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului;
- abrogarea Art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;
- excluderea din art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM a prevederilor referitoare la salarizarea judecătorilor detașați în calitate de membri ai CSM.

II. Salarizarea membrilor CSM

După cum a fost menționat supra, membrii CSM pot fi divizați în trei categorii:

- a) membrii de drept – aceștia sunt remunerați în temeiul funcției de bază pe care o dețin (Președinte al CSJ, Procuror General, Ministru al Justiției);
- b) 6 judecători detașați – remunerarea acestora trebuie efectuată doar în conformitate cu Legea privind salarizarea judecătorilor, după cum s-a menționat supra;
- c) trei membri ai CSM din rîndul profesorilor de drept titulari – aceștia, conform art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul membrilor Consiliului din rîndul judecătorilor, cu excepția persoanei alese în calitate de președinte al Consiliului.

Problema creată de actuala reglementare a cuantumului indemnizației membrilor CSM din rîndul profesorilor de drept titulari constă în faptul că, odată cu adoptarea Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, cuantumul salariilor de funcție ale judecătorilor depinde de nivelul instanței judecătorești din care aceștia fac parte, pentru fiecare instanță existînd subcategoriile de salarizare în dependență de vechimea în muncă a acestora.

Astfel, a devenit practic imposibilă determinarea corectă din a cărui salariu a judecătorilor urmează a se calcula indemnizația de 50% pentru membrii din rîndul profesorilor de drept titulari.

În acest context, conform redacției noi a art. 27 alin. (2) din Legea cu privire la CSM, propuse de prezentul proiect, alineatul respectiv va reglementa doar cuantumul indemnizației pentru membrii din rîndul profesorilor de drept titulari, care va fi egală cu 50% din nivelul minim stabilit pentru salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție.

III. Salarizarea inspectorilor-judecători

Conform art. 7¹ alin. (3) din Legea cu privire la CSM, 1 „*Poate fi aleasă în funcția de inspector-judecător persoana care deține diploma de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani și o reputație ireproșabilă, în condițiile stabilite la art. 6 alin. (4) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.*”

Actualmente, componența Inspecției judiciare este următoarea:

- a) doi judecători detașați;
- b) doi judecători în demisie;
- c) un specialist din afara sistemului judecătoresc.

Dacă referitor la judecătorii detașați în Inspecția judiciară, cuantumul salariului este reglementat de Legea cu privire la salarizarea judecătorilor, atunci pentru ceilalți inspectorii-judecători modul de calculare a salariului rămîne incert.

Actualmente, CSM prin interpretare aplică art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, conform căruia, toți inspectorii-judecători se remunerează la nivelul judecătorilor Curții de Apel. Aplicarea acestei norme lasă loc de interpretare, or, conform Legii cu privire la salarizarea judecătorilor, salariul judecătorului Curții de Apel este de două categorii.

Pentru excluderea acestor probleme, care au fost sesizate și de Cancelaria de Stat, se propune abrogarea art. II din Legea nr. 185 din 26 iulie 2007 și reglementarea expresă în art. 7¹ din Legea cu privire la CSM a modului de salarizare a inspectorului-judecător și a inspectorului-judecător principal. Astfel, cuantumul salariului va fi stabilit în Legea nr. 355

din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

În acest context, pentru amendarea Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, a fost utilizat ca model modul de reglementare și quantumul salarizării Inspecției procurorilor (Legea nr. 152 din 31.05.2016), inspectorii din cadrul căreia sînt salarizați la nivelul procurorilor din procuraturile de raion, în dependență de vechimea în muncă.

Drept urmare, inspectorii-judecători care nu sînt judecători detașați vor fi remunerați după cum urmează:

a) salariul inspectorului-judecător principal a fost echivalat cu nivelul cel mai mare a salariului judecătorului din judecătorie - 3,5 salarii medii pe economie;

b) salariul inspectorului-judecător cu vechimea în muncă mai mare de 12 ani a fost echivalat cu nivelul mediu al judecătorului din judecătorie - 3,2 salarii medii pe economie;

c) salariul inspectorului-judecător cu vechimea în muncă de la 7 la 12 ani fost echivalat cu nivelul minim al judecătorului din judecătorie - 3,0 salarii medii pe economie.

Menționăm că vechimea în muncă se va calcula începînd cu cea de 7 ani din considerentul că la funcția de inspector-judecător poate candida persoana care are cel puțin 7 ani de vechime în muncă în specialitățile juridice.

Fundamentarea economico-financiară

Cu referire la indemnizația **membrului CSM din rîndul profesorilor de drept titulari**, menționăm că aceasta se calculează în temeiul art. 27 alin. (2), adică constituie 50% din salariul membrilor CSM din rîndul judecătorilor.

În acest context, menționăm că actualmente, chiar dacă Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor prevede că în cazul detașării acestora li se menține salariul de funcție (care depinde de nivelul instanței de unde au fost detașați), totuși în practică nu se aplică aceste prevederi ale legii menționate, deoarece tuturor judecătorilor detașați în cadrul CSM li se achită remunerarea la nivelul judecătorului din CSJ (în baza art. 24¹ alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorilor).

Drept urmare, implementarea prevederilor proiectului care se referă la modul de remunerare a membrilor detașați în CSM nu vor necesita resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat. Or, odată cu efectuarea modificărilor, quantumul remunerării judecătorilor detașați din curțile de apel și din judecătorii va fi redus și adus în concordanță cu prevederile Legii cu privire la salarizarea judecătorilor.

De asemenea, se vor evita interpretările eronate referitoare la quantumul indemnizației **membrului CSM din rîndul profesorilor de drept titulari**, deoarece proiectul stabilește expres că această indemnizație va fi calculată doar din nivelul minim al salariului judecătorului CSJ.

Referitor la **inspectorii-judecători, care nu sînt judecători detașați**, menționăm că actualmente mărimea minimă a salariului lunar al acestora este de 15.019 lei.

Conform proiectului, aceștia vor primi un salariu de 3,0 sau 3,2 salarii medii pe economie, adică 15.150 - 16.160 lei. Creșterea salariului va constitui aproximativ 131 - 1.141 lei în raport cu salariul minim la zi al acestora.

Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea și completarea altor acte normative.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.